

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **F. H.**, zastoupený Mgr. Alicí Kellerberg Klimeš, LL.M., advokátkou se sídlem Horní 2a, Havířov - Město, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 3. 2007, č. x, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 5. 2008, č. j. 43 Cad 62/2007 – 34,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna advokátky Mgr. Alicje Kellerberg Klimeš, LL.M. **se určuje** částkou 952 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též „stěžovatel“) se včas podanou kasační stížností domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované. Rozhodnutím žalované ze dne 7. 3. 2007, č. x byla zamítnuta žádost žalobce o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“) s odůvodněním, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení (dále

„OSSZ“) v Karviné ze dne 12. 1. 2007 není plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla žalobci jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 30%.

Krajský soud při posouzení věci vycházel z následujícího skutkového stavu:

Na základě žádosti žalobce o plný invalidní důchod ze dne 6. 10. 2006 byl jeho zdravotní stav posouzen posudkovou lékařkou OSSZ v Karviné, která ve svém posudku ze dne 12. 1. 2007 učinila závěr, že procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu u žalobce odpovídá 30% pro postižení uvedené v kapitole XV oddílu A položce 1 písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb.

Krajský soud provedl důkaz posudkem zdravotního stavu žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí vypracovaným dne 29. 2. 2008 posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě zřízenou podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon č. 582/1991 Sb.“). Podle posudkové komise jde u žalobce o polymorfní potíže, arthrozu pravého kolenního kloubu (stav po arthroskopické revizi dne 17. 3. 2006 s nálezem chondromalacie vnitřního konsulu a zastaralou rupturou předního zkříženého vazy), arthrozu levého kolenního kloubu I. a II. st. s menisektomií v roce 2007, oboustrannou arthrozu kyčelních kloubů I. stupně, arthrozu acromioclavikulárních kloubů oboustranně I.-II. st., arthrozu loketních kloubů II., arthrozu zápěstního kloubu vpravo I.-II., bolestivý syndrom bederní páteře při mírné protruzi disku L5/S1 a s příčnou stenózou páteřního kanálu dle CT vyšetření, bez známek radikulopatie či myelopathie, CHOPN I.-II. s bronchiálním astmatem bez ventilační poruchy, chronickou gastritidu typu B, axiální hiatovou hernii, hypacusis perctiva bilat lehkého stupně. Posudková komise v posudku zhodnotila podrobně dostupné lékařské nálezy a v závěru konstatovala, že v případě žalobce jde o procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti dle kap. XV, oddílu A - osteoartrózy, pol. a) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. vedoucí k poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti o 15%. Žalobce nebyl schopen trvale zvedat a přenášet těžká břemena, nebyl schopen dlouhé chůze a práce s přetěžováním páteře ve vynucených polohách, v dřepu, v kleku, a v nepříznivých povětrnostních podmínkách.

Při rozhodování pak vyšel krajský soud z uvedeného posudku, když dospěl k závěru o úplnosti, správnosti a přesvědčivosti posudkového hodnocení. K posudku poznamenal, že v něm posudková komise sice neuvedla, že jde o položku 1 písm. a), avšak s porovnáním s přílohou č. 2 vyhlášky 284/1995 Sb. je zcela evidentní, že jde o administrativní pochybení. Krajský soud tedy vzal za prokázané, že žalobce není plně invalidní, když dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce byl hodnocen podle kap. XV, oddílu A, položky 1, písm. a) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. a ztotožnil se tak se závěry posudkové komise i se závěry žalované. Protože žalobce nesplňoval podmínky ust. § 39 zákona č. 155/1995 Sb., žalobu podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“) zamítl.

Kasační stížnost podal stěžovatel z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále s. ř. s.).

Stěžovatel uvedl, že rozsudek krajského soudu považuje za nepřezkoumatelný, neboť je nesrozumitelný a nedostatečně odůvodněný.

Za nesprávné a neodůvodněné považuje stěžovatel závěry krajského soudu týkající se jeho poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, neboť jsou opřeny pouze o posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě. Soud tento posudek paušálně shledal přesvědčivým, nepřihlížel však k vyjádřením jiných lékařů ani k tvrzením stěžovatele. Zejména ortopedická zpráva MUDr. J. naznačuje, jak vážný je zdravotní stav stěžovatele a že nelze očekávat jeho zlepšení.

Krajský soud se nevypořádal s rozporů mezi hodnocením poklesu soustavné výdělečné schopnosti stěžovatele provedeným posudkovou lékařkou OSSZ v Karviné a posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (rozpor činil 15%). Při odstraňování pochybností o skutečném poklesu pracovní schopnosti stěžovatele a při odstraňování rozporů mezi závěry dvou posudkových komisí se měl krajský soud řídit názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v rozsudku ze dne 31. 10. 2006, č. j. 4 Ads 95/2005 - 60.

Závěrem stěžovatel uvedl, že vzhledem k jeho vzdělání a kvalifikaci dělníka je schopen výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných, v reálném světě nedocílitelných podmínek. Dělnická práce, zejména ta určena mužům, vyžaduje zvedání břemen, namáhání páteře, změny poloh končetin apod. Stěžovatel není schopen nalézt práci, která by dané omezení nevyžadovala.

Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti se žalovaná ztotožnila s rozsudkem krajského soudu.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud se přednostně zabýval námitkou týkající se nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost či nedostatek důvodů je totiž vadou tak závažnou, že k ní Nejvyšší správní soud musí přihlédnout i tehdy, pokud by to stěžovatel nenamítal, tedy z úřední povinnosti. Nelze se zabývat hmotněprávní argumentací, pokud přezkoumávané rozhodnutí soudu neobstojí ani po formální stránce - tedy pokud soud například nevyčerpal celý předmět řízení, jak byl vymezen v žalobě, a ve svém rozhodnutí se nevypořádal se všemi žalobními námitkami.

Na tomto místě je třeba nejprve zdůraznit, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí může nastat z důvodu jeho nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, jakož i v důsledku jiné vady řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů rozhodnutí pak bývá zpravidla založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatecích odůvodnění. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž

soud opírá své rozhodovací důvody. Takovými vadami mohou být mimo jiné případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny.

V nyní posuzované věci Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žádná ze shora specifikovaných skutečností, způsobujících nepřezkoumatelnost rozsudku, nenastala, neboť z argumentace rozsudku krajského soudu je zcela zřejmé, proč nepřisvědčil námitkám stěžovatele, z jakých právních úvah vycházel a proč se ztotožnil s právním názorem žalované. Rozsudek je dostatečně srozumitelný a určitý a krajský soud v něm jasně uvedl úvahy, pro které považoval žalobu za nedůvodnou. Nejvyšší správní soud proto neshledal obecné námitky označující rozsudek soudu za nepřezkoumatelný důvodnými.

Jak již v odůvodnění svého rozsudku uvedl krajský soud, je rozhodnutí o nároku ve věcech důchodového zabezpečení závislé především na odborném posouzení zdravotního stavu občana, a to ve správním řízení lékařem příslušné okresní správy sociálního zabezpečení, v přezkumném řízení soudním pak posudkovou komisí, případně znalcem. Soudní řízení je specifické v tom, že je v něm prováděn zákonem předvídaný důkaz, jímž je ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Rozhodnutí o nároku na takovou dávku je totiž závislé na odborném lékařském posouzení. Uvedená komise je přitom oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti pojištěnce, ale také i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě (částečné invaliditě), jejím vzniku, dalším trvání či zániku, třebaže v oblasti rozhodování o těchto nárocích jsou pojmy invalidity či částečné invalidity především pojmy právními. Nevzbuzuje-li posudek uvedené komise z hlediska jeho přesvědčivosti a úplnosti žádnou pochybnost a nejsou-li v řízení zjišťovány ani jiné skutečnosti, jimiž by správnost posudku byla zpochybňována, je zpravidla v řízení důkazem stěžejním.

V daném případě posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě obsahuje všechny předepsané náležitosti, tj. diagnostický souhrn, funkční hodnocení jednotlivých zdravotních postižení, stanovení hlavní příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, podřazení příslušné položce vyhlášky č. 284/1995 Sb., stanovení konečné míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti i obecnou pracovní rekomandaci.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu se posudková komise dostačujícím způsobem vypořádala s charakterem onemocnění stěžovatele spočívajícím v polyarthroze kloubů dolních a horních končetin a páteře bez výraznějšího omezení hybnosti a zohlednila i všechny jeho další zdravotní potíže. Namítá-li stěžovatel, že nebylo přihlédnuto k jeho vyjádřením o špatném zdravotním stavu, pak krajskému soudu nelze vytýkat, že bez příslušných medicínských znalostí nepolemizoval s – i podle názoru Nejvyššího správního soudu – úplným a přesvědčivým závěrem posudku uvedené posudkové komise, že bylo spolehlivě prokázáno, že stěžovatel k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí žalované podmínky plné invalidity ve smyslu § 39 zákona č. 155/1995 Sb. nesplňoval. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl stanoven

podle kap. XV, oddílu A, pol. a) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. (procentní rozpětí 10-15%) – na 15%.

Nejvyšší správní soud považuje v této souvislosti za nutné zdůraznit, že k posouzení podřaditelnosti zdravotního postižení stěžovatele pod korespondující ustanovení vyhlášky není oprávněn ani krajský soud, ani Nejvyšší správní soud, ale pouze orgány posudkové služby MPSV, případně znalec. Je tomu tak proto, že taková úvaha je součástí odborného posudkového hodnocení zdravotního stavu žadatele o invalidní důchod, o němž si soud nemůže učinit vlastní úsudek, neboť k tomu nedisponuje potřebnými medicínskými znalostmi. Může však posoudit, zda se posudková komise vypořádala se všemi okolnostmi pro správné zařazení stěžovatelova zdravotního postižení pod příslušnou položku vyhlášky č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění, či nikoliv a následně též zda v logické návaznosti na to odpovídajícím způsobem odůvodnila svůj závěr o poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce.

Je pravdou, že oba posudky (OSSZ v Karviné a posudkové komise) sice nejsou úplně shodné ve vyjádření míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, avšak nejsou vůči sobě v zásadním rozporu a ani nejsou v rozporu s předloženými lékařskými zprávami. Nejvyšší správní soud shledal, že závěry lékařky OSSZ a především PK MPSV vycházely při posuzování zdravotního stavu z obsáhlé zdravotnické dokumentace, včetně té, které se stěžovatel dovolával v kasační stížnosti - ortopedické zprávy MUDr. J. Závěry obou posudků se neliší ani v klasifikaci rozhodujícího zdravotního postižení podle přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. ani ve stupni invalidity.

Nejvyšší správní soud tak ve shodě s krajským soudem zdůrazňuje, že jak lékařka OSSZ, tak zejména PK MPSV dospěla k závěru, že rozhodujícím zdravotním postižením stěžovatele je polyarthroza kloubů dolních a horních končetin, přičemž se jejich závěry lišily pouze v tom, že zatímco lékařka OSSZ podřadila toto postižení podle jeho intenzity pod písmeno b) příslušné položky, tak PK MPSV pouze pod písm. a), když rozdíl v posouzení míry poklesu odpovídající tomuto postižení činil 15 %. Z výše uvedeného je zřejmé, že bylo zjištěno zdravotní postižení, které je příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele, když stanovení této příčiny je podle § 6 odst. 3 a 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. předpokladem pro stanovení procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti.

Okolnost, že PK MPSV se neshodla s lékařkou OSSZ, neboť v rámci jedné položky hodnotila odlišně zdravotní postižení, avšak současně dospěla ke shodnému závěru, že nepříznivý zdravotní stav stěžovatele je způsoben polyarthrozou kloubů dolních a horních končetin, nemůže podle názoru Nejvyššího správního soudu ve svých důsledcích znamenat nepřesvědčivost posouzení zdravotního stavu. Oba posudky přitom shodně hodnotily tíži funkčních poruch stěžovatele v míře, která nezakládá ani částečnou invaliditu, neboť jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nepoklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o více než 33 %, přičemž netrpěl zdravotním postižením taxativně uvedeným v příloze č. 3 vyhlášky č. 284/1995 Sb., pro který by byl schopen soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že bylo jednoznačně prokázáno, že stěžovatel nebyl k datu vydání napadeného plně invalidní. Oba posudkové orgány, tedy jak lékařka OSSZ, tak PK MPSV

hodnotily pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele mezi 15 % a 30 %. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti tedy nedosáhl 66 % odpovídajících plné invaliditě ani nebyl takové míry, že by stěžovatel byl schopen vykonávat soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek.

Stěžovatelem podávaný odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2006, č. j. 4 Ads 95/2005 - 60 na projednávanou věc nedopadá, jelikož v řízení před krajským soudem nevystaly pochybnosti o úplnosti a správnosti posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, krajský soud z něho správně vyšel a nebylo tak nutno odstraňovat pochybnosti mezi více posudky posudkových komisí Ministerstva práce a sociálních věcí.

Nejvyšší správní soud dále uvádí, že pracovní rekomandace je obsažena v posudku lékaře OSSZ v Karviné a posléze v posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě především za účelem stanovení obecných indikací a kontraindikací pro výkon povolání zdravotně postiženého pojištěnce. Důvodem pro přiznání dávky důchodového pojištění tak není skutečnost, že občan nemůže doporučené vhodné zaměstnání nastoupit pro nedostatek takových míst nebo proto, že zaměstnavatel pro přijetí do pracovního poměru vyžaduje bezvadný zdravotní stav. Otázka vhodného pracovního zařazení a vhodných pracovních podmínek při částečné invaliditě je úkolem úřadu práce, nikoliv otázkou změny hodnocení či stanovení procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Stěžovatel navíc v kasační stížnosti popisuje okolnosti svého pracovního poměru, který přes uváděné vytížení a zdravotní problémy stěžovatele v době podání kasační stížnosti stále trval. Subjektivní pocity stěžovatele o jeho pracovní neschopnosti a jeho zdravotních potížích, nejsou-li podloženy objektivně zjištěným zdravotním stavem, nemohou být kritériem pro přiznání dávky důchodového pojištění.

Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek netrpí vadami podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a kasační stížnost proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.).

Stěžovateli byla v řízení o kasační stížnosti usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 8. 2008, č. j. 43 Cad 62/2007 - 51, ustanovena zástupkyně - advokátka. V takovém případě s ohledem na § 35 odst. 8 a § 120 s. ř. s. platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Nejvyšší správní soud proto určil odměnu advokátky podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) ve spojení s § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) částkou 500 Kč za jeden úkon právní služby (doplnění kasační stížnosti), když u nárokováného úkonu převzetí a přípravy zastoupení přihlédl k tomu, že advokátka stěžovatele zastupovala již v řízení o žalobě. Soud dále přiznal 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celková odměna tedy činí 800 Kč.

Protože advokát Nejvyššímu správnímu soudu doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), podle § 35 odst. 8 s. ř. s. se zvyšuje odměna o částku odpovídající DPH, kterou je advokát povinen odvést z odměny za zastupování a náhrad hotových výdajů podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně vypočtená podle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 152 Kč. Odměna advokáta navýšená o DPH celkově činí 952 Kč. Zástupkyni stěžovatele se proto přiznává celková náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 952 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. dubna 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu